

Føroyskur korallfiskiskapur heimskendur

EYÐFINN
MAGNUSSEN

Bíologur,
Fróðskaparsetur
Føroyar

**Føroyskir fiskimenn
oyðileggja tilvitað økir á
leiðunum kring Føroya-
banka. Hetta verður
gjørt við, at ketur verða
loraðar niður á botnin og
síðani togaðar eftir botn-
inum í millum tvey skip**

Hetta kann lesast í einari
enskt skrivaðari lærubók,
sum vit nýta í lívfrøðisút-
búgvíngini á Fróðskapar-
setrinum, og sum eisini
verður nýtt á universitetum
kring allan heim. Tí er
kunnleikin hjá útlendingum
um, hvussu vit føroyingar
ávirka botnin við okkara
fiskiskapi helst munandi
størri, enn vit veruliga geva
okkum far um.

Tjaksendingin í SVF
Í tjaksendingini eftir Dag
og Viku mánakvöldið 26.
februar var tjakast um
evnið "Hóttar korallir". Í

sjónvarpsstovuna hevði
verturin fingið Jan Søren-
sen, leiðara á BIOFAR og
Viberg Sørensen, formann
í Føroya Reiðarafelag.
Útgangsstøðið í sendingin
var nýttkomna frágreiðing
hjá ST umhvørvisstovni-
num UNEP, "IN DEAD
WATER. Merging of
climate change with pollu-
tion, over-harvest, and
infestations in the world's
fishing grounds". Frágreið-
ingin umrøður havbotnin
og teir týðningarmestu
fiskastovnarnar í heimi-
num, og hvussu hesir verða
ávirkaðir av fólki. Í frá-
greiðingini vísa teir á, at
veðurlagsbroytingar hótta
korallirnar um allan heim-
in, men siga samstundis, at
fiskiskapur við botntroli er
ein onnur stór hóttan í móti
korallunum.

**Føroyskar korallir ikki
ókendar úti í heimi**
Í sendingini segði Viberg
Sørensen, at ST-fólkini,
sum høvdu skrivað frá-
greiðingina, neyvan høvdu
hoyrt um Føroyar. Men
føroyskar korallir er tó
valla so ókendar úti í

heimi, sum Viberg
Sørensen letur okkum vita.

**Føroyskur
trofiskiskapur pensum í
lívfrøðisútbúgvíngum**
Í lívfrøðisútbúgvíngini á
Fróðskaparsetrinum hava
vit eitt fak, sum eitur
"Fiskalívfrøði".

Umfram ta vanligu lív-
frøðina hjá fiski, koma vit
eisini inn á, hvussu fiski-
skapur ávirkar fiskastovnar
og hvussu botnurin verður
ávirkaður av fiskireiðskapi.
Lærubókin, sum vit nýta,
eitur "Marine Fisheries
Ecology". Bókin er skrivað
av trimum viðurkendum
enskum vísindamonnum,
og verður brúkt í undirvís-
ingini í fiskalívfrøði á nógv-
um universitetum kring
heimin, bæði í Norður-
evropa og Norðuramerika.

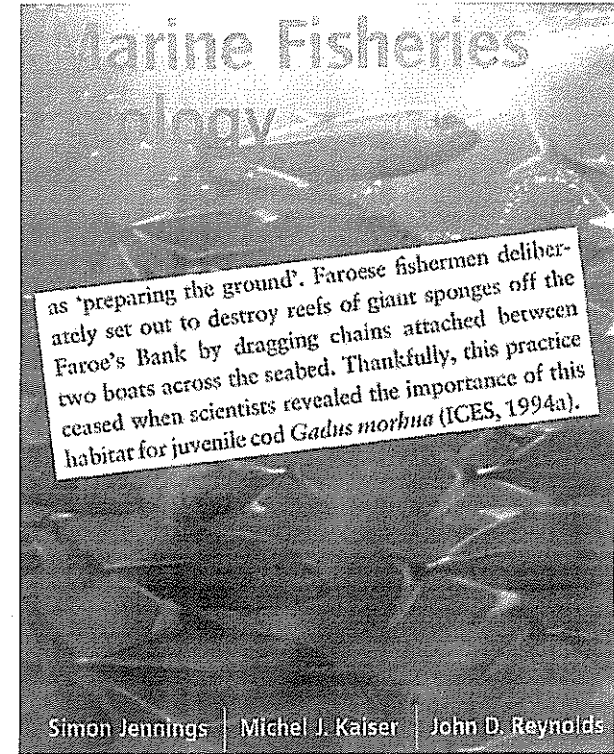
Kapittul 14 viðger evnið
"Impact on benthic
communities, habitats and
coral reef" (Ávirkanin á
botnsamfeløg, búðkið og
korallriv). Her verður víst
á, at fiskimenn í summum
førum miðvíst "rudda"
botnin og beina burtur
lutur, ið tarnar fiskiskap-
inum: Eitt hugtak, sum
bókin speiskliga sigur, at
fiskimenninir kalla "at
gera botnin kláran". Sum
dømi um hetta, vísa teir á,
hvussu gjørt hevur verið í
Føroyum. Á blaðsíðu 277 í
lærubókin verður sagt

*"Føroyskir fiskimenn oyð-
leggja tilvitað økir á leið-
unum kring Føroyabanka,
har stórir svampar vaksa á
botnunum (ostabotnur).
Hetta verður gjørt við, at
ketur verða loraðar niður á
botn og síðani togaðar eftir
botninum í millum tvey
skip. Tíbetur góvust fiski-
menninir við hesum, tá
vísindafólk vísu á, hvussu
stóran týðning hesi økini
høvdu sum uppvakstrarøki
hjá smáum toski".*
Hesa søguna hoyra á
hvørjum ári í hundradvísi
av studentum kring heim. Hóast tað í hesum føri er
talan um ostabotn, sum
verður oyðilagdur, so eiga
vit ikki at kenna okkum alt
ov trygg og halda, at vit
kunnu liva og láta sum vit
vilja við okkara
korallrivum.

**Øktur áhugi fyri
korallum**

Hesin seinru árin er til-
vitanin um korallir mun-
andi vaksin í millum fólk;
eisini her í Føroyum.
Korallirnar eru í stórar
minking, og umheimurin
heldur eisini eitt vakið
eygað við, hvat ið fyriferst,
eisini her í Føroyum.
Hetta, hóast at vit sjálvi
halda okkum vera lítlar og
tí kunna krógva okkum her
úti í Norðuratlantshavinum.

Hendan tilvitanin um
korallir er tí helst eisini
grundin til, at World

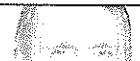

Wildlife Fundation (WWF)
í 2003 heitti á Føroyskar
myndugleikarnar um at
viðka um trolfría økið á
Føroyabanka, so hetta bleiv
flutt frá núverandi 200m
dýpdarkurvuni, til eisini at
fevna um økið niður av
hellingin av Bankanum.
Hetta hevði gjørt, at koral-
lirnar kring Bankan vórðu
vardar í móti troli. Í brævi-
num til Fiskimálaráðið
vísti WWF á, at gjørdur vit
hetta, so handlaðu vit eftir
OSPAR sáttmálanum, sum
Føroyar hava undirskrivað.

Í hesum sáttmálanum hava
Føroyar millum annað
bundið seg til at verja
havumhvørvið móti
skaðaárinum, sum kunnu
standast av mannaávim.
Hesi bæði dømini vísa
týðuliga, at umheimurin
fylgir væl við hvussu
korallirnar kring Føroyar
verða ávirkaðar av okkara
fiskiskapi, og tí ikki eru
duldar, sum Viberg
Sørensen lat okkum vita í
sjónvarpsendingini
mánakvöldið.

Góðu vinir, kenningar og sjúklingar

JENIS Á

leikin, at Føroya rættur
skal doma meg, tí eg ikki